

Patvirtinta
Josvainių gimnazijos
l. e direktoriaus pareigas 2023 m. rugsėjo 10 d.
įsakymu Nr. V1-109-1

KĖDAINIŲ RAJONO JOSVAINIŲ GIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau - Aprašas), skirtas Kėdainių rajono Josvainių gimnazijos (toliau Gimnazijos) bendruomenei.

2. Aprašu siekiama padėti Gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo gimnazijoje sąlygas.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, prekyba kuriomis uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų: cigaretės, elektroninės cigaretės, elektroninių cigarečių papildymų skysčiai, žiebtuvėliai (degtukai), alkoholis, psichotropinės medžiagos, energetiniai gėrimai, aštrūs, pjaunantys ar duriantys daiktai (peilis, kastetas, beisbolo ar teleskopinė lazda ir kt.), nesusiję su mokymo(si) procesu, šaunamieji ginklai, dujų balionėliai ar kitos priemonės, pavojingos žmonių sveikatai ir gyvybei.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo(si) procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, elgesys.

Poveikio priemonė – gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymo(si) aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui bei turtui arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

Azartiniai lošimai – bet koks žaidimas iš pinigų, daiktų ar kitokių vertingų daiktų siekiant gauti pelno arba naudos.

II SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS

5. Gimnazijos darbuotojas, esant Apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

5.1. **Žodinis įspėjimas** – skiria klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas ir kiti Gimnazijos darbuotojai.

5.2. Pastaba – skiria klasės vadovas, dalyko mokytojas ir įrašo į elektroninį dienyną.

5.3. **Netinkamo elgesio pažyma** – rašo klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas, kiti Gimnazijos darbuotojai.

5.4. **Mokinio ugdymosi vietos pakeitimas.**

5.5. **Gimnazijos socialinio pedagogo, direktoriaus pavaduotojo iškvietimas.**

5.6. **Mokinio daiktų patikrinimas.**

5.7. **Pagrįstų fizinių veiksmų panaudojimas.**

5.8. **Tėvų iškvietimas į gimnaziją** – kviečia klasės vadovas, mokytojas, socialinis pedagogas, direktoriaus pavaduotojas, direktorius.

5.9. **Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos socialinės pedagoginės pagalbos mokiniui darbo grupės posėdyje** – klasės vadovo, mokytojo, socialinio pedagogo teikimu, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.10. **Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdyje** - klasės vadovo, mokytojo, socialinio pedagogo teikimu, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.11. **Netinkamo elgesio aptarimas Gimnazijos taryboje**, informuojant tėvus (globėjus, rūpintojus).

III SKYRIUS

BENDROSIOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO SĄLYGOS

6. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę (ugdymosi vietos pakeitimą, direktoriaus pavaduotojo ar socialinio pedagogo iškvietimą, mokinio daiktų patikrinimą, pagrįstų fizinių veiksmų panaudojimą) turi būti nedelsiant informuojamas direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuris informuoja gimnazijos direktorių ir mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Esant būtinybei Gimnazijos direktorius informuoja Kėdainių rajono savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių rajono policijos komisariatą.

8 Tvarkoje numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Gimnazijos darbuotojai pastebėję mokinį rūkantį Gimnazijos patalpose ar teritorijoje informuoja apie tai socialinį pedagogą, kuris informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

10. Pasikartojus rūkymo faktui Gimnazijos patalpose ar jos teritorijoje socialinis pedagogas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir Gimnazijos direktorių. Gimnazijos direktorius nusižengimo aprašymą perduoda Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui (jei mokinyas jaunesnis nei 16 metų) arba Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kėdainių policijos komisariato veiklos skyriui (jei mokiniui yra sukakę 16 metų).

11. Gimnazijos darbuotojai įtarę, kad mokinys gimnazijos teritorijoje vartoja psichoaktyvias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo jų, kuo skubiau informuoja apie tai gimnazijos socialinį pedagogą, kuris informuoja visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, ir Gimnazijos direktorių.

12. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie:

12.1. įtarimą, kad mokinys vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad reikėtų atlikti jo medicininę apžiūrą;

12.2. asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

12.3. institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

13. Gimnazijos pedagogai ir kiti darbuotojai, įtarę, kad Gimnaziją lankantis mokinys Gimnazijos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

13.1. nedelsdami informuoja apie tai Gimnazijos vadovą, socialinį pedagogą, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą gimnazijoje;

13.2. suteikia mokiniui pirmąją pagalbą, vadovaujantis Gimnazijos pirmos pagalbos organizavimo tvarka;

13.3. nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

13.4. skubiai apie tai informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, globėju);

13.5. mokinį, vežant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jį lydi ar lieka su nukentėjusiuoju socialinis pedagogas, kol atvyks informuoti mokinio atstovai pagal įstatymą (tėvai, globėjai) ar jų įgaliotas asmuo;

13.4. socialinis pedagogas informuoja apie mokinio apsinuodijimą teritorinę policijos įstaigą, Vaikų teisių apsaugos skyrių, toliau organizuoja tolesnę pagalbą mokiniui ir jo atstovams bei visai Gimnazijos bendruomenei.

14. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą Gimnazijoje, savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu sveikatos apsaugos ministro, ir švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Žin., 2005, Nr. 153-5657), kitais šio specialisto teises ir pareigas nustatančiais teisės aktais.

15. Gimnazijos darbuotojas, išgirdęs mokinį vartojant necenzūrinius žodžius, skiria įspėjimą ir/arba įrašo pastabą elektroniniame dienyne, informuoja klasės vadovą ir mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

16. Gimnazijos pedagogai ir kiti darbuotojai, pastebėję, kad Gimnaziją lankantis mokinys žaidžia azartinius žaidimus gimnazijoje, rašo Netinkamo elgesio pažymą ir informuoja socialinį pedagogą. Socialinis pedagogas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), lošimo priemonės paaimamos ir gražinamos tik mokinio tėvams.

17. Mokinys, kuris naudojasi telefonu pamokos metu, įspėjamas. Mokiniui pakartotinai naudojantis telefonu rašoma pastaba elektroniniame dienyne, informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai). Tokiais atvejais mokytojas turi teisę paimti telefoną ir gražinti jį tik mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) arba perduoti telefoną Gimnazijos socialiniam pedagogui, kuris gražina jį tik mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams).

IV SKYRIUS NETINKAMO ELGESIO PAŽYMA

18. Gimnazijos taisyklių ir mokymosi sutarties pažeidimai fiksuojami Netinkamo elgesio pažymoje.

19. Netinkamo elgesio pažymą gali užpildyti: klasės vadovas, dalyko mokytojas, budintis mokytojas, kiti Gimnazijos darbuotojai.

20. Mokiniui gavus Netinkamo elgesio pažymą apie netinkamo elgesio priežastis ir pasekmes su mokiniu kalbasi gimnazijos socialinis pedagogas, dalyvaujant klasės vadovui ir informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) apie netinkamą mokinio elgesį.

21. Mokiniui gavus antrą Netinkamo elgesio pažymą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, aptariamos gimnazijos socialinės pedagoginės pagalbos mokiniui darbo grupės posėdyje.

22. Mokiniui gavus trečią Netinkamo elgesio pažymą, aptarimas Gimnazijos mokytojų tarybos posėdyje, informuojant mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

25. Mokiniui gavus ketvirtą Netinkamo elgesio pažymą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Gimnazijos mokytojų tarybos posėdyje.

26. Jei mokinio elgesys kelia grėsmę kitų bendruomenės narių saugumui, Gimnazijos taryba, Gimnazijos mokytojų tarybos teikimu, svarsto klausimą dėl mokinio šalinimo iš Gimnazijos, informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai).

V SKYRIUS UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

27. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

28. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis, prižiūrimas socialinio pedagogo.

29. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Gimnazijos direktoriaus sprendimu, atsižvelgus į socialinio pedagogo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki pamokų pabaigos.

30. Mokiniui, pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą pirmą kartą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Socialinės pedagoginės pagalbos mokiniui grupės posėdyje.

31. Mokiniui, pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą antrą kartą, mokinio netinkamo elgesio priežastys, dalyvaujant mokiniui, analizuojamos Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

32. Mokiniui, pritaikius ugdymosi vietos pakeitimą trečią kartą, mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) dalyvaujant, siūloma pasirinkti kitą ugdymo įstaigą, atitinkančią vaiko poreikius ir gebėjimus. Tėvams (globėjams, rūpintojams) nesutikus, mokinys svarstomas Gimnazijos mokytojų taryboje, Gimnazijos taryboje dėl šalinimo iš gimnazijos.

VI SKYRIUS GIMNAZIJOS SOCIALINIO PEDAGOGO AR DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO IŠKVIETIMAS

33. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti socialinį pedagogą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui, kad nutrauktų netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

34. Socialinis pedagogas arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoja ir/ar

sprendžia švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

VII SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

35. Gimnazijos darbuotojas, kilus pagrįstiems įtarimams, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, nedelsdamas apie tai informuoja socialinį pedagogą.

36. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti savo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai gali būti tikrinami gavus jo sutikimą ir (ar) jam dalyvaujant.

37. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, patikrinimo metu turi dalyvauti mažiausiai du gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų socialinis pedagogas. Paaškęjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, Gimnazijos direktorius ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

38. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas Gimnazijos direktorius, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

39. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo.

VIII SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

40. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

40.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

40.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

40.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

40.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

40.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

40.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, ir išvesti jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės išvestas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Gimnazijos patalpoje, prižiūrimas socialinio pedagogo arba direktoriaus pavaduotojo ugdymui. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, kol pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai arba vienas iš jų). Kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali, mokinys lieka socialinio pedagogo priežiūroje.

41. Pagrįsti fiziniai veiksmai galimi: stovėjimas tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimas prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimas paėmus

už rankos, mokinio sulaikymas, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik esant ekstremalioms situacijoms (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

42. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

42.1. laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

42.2. vedant už rankos;

42.3. guodžiant;

42.4. pasveikinant;

42.5. padedant neįgaliam;

42.6. mokant groti instrumentu, šokti;

42.7. rodant, kaip atlikti fizinius pratimus;

42.8. rodant, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdomosios procese naudojamas priemonės;

42.9. teikiant pirmąją pagalbą.

43. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

43.1. naudojami kaip bausmė;

43.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

43.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

43.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

44. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

45. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

47. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

SUDERINTA:

Gimnazijos vaiko gerovės komisijos

2023 m. spalio 10 d.

sprendimas Nr. 26